

**РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА**

415-11/19
Београд
МА

Заштитник грађана
Zaštitnik građana

дел.бр.
30172

датум: 10.9.2020.

**МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА
Кабинет**

11000 Београд
Бул. Михајла Пупина бр. 2

Веза: бр. 956/17-71

Поштовани,

У одговору на Извештај Националног механизма за превенцију тортуре (НПМ) о посети Прихватилишту за странце у Падинској Скели, Министарство унутрашњих послова је између осталог обавестило овај орган да је предвиђено да се изгради још један модеран смештајни објекат за 84 лица, али да се извођач радова једнострано повукао из уговора па се разматра могућност да се проширење капацитета Прихватилишта изврши постављањем једног броја контејнера за смештај странаца како би се капацитет проширио на 100 лица, те да се завршетак радова очекује средином марта 2020. године.

У одговору на Извештај НПМ о надзору над принудним удаљењима странаца обављеним у периоду јануар – март 2020. године (наш број 4115-62/20, ваш број 072/3-118/20) обавестили сте нас да услед пандемије заразне болести касне грађевински радови на изградњи новог дела објекта Прихватилишта за странце.

Молимо да нас обавестите о тренутном развоју ситуације у вези са изградњом новог дела објекта Прихватилишта, а посебно:

- за када је планиран почетак и завршетак радова;
- шта ће садржати нови део објекта;
- да ли је и у ком року планирано запошљавање додатних полицијских службеника који ће радити у Прихватилишту.

НПМ би истовремено желео да укаже на стандарде Европског комитета за спречавање мучења и нечовечног или понижавајућег поступања или кажњавања (ЦПТ) које би требало да испуњавају објекти овог типа.

Према становишту ЦПТ, лица која су притворена према законима о страним држављанима треба сместити у центре који су специфично пројектовани у такве сврхе, који нуде материјалне услове и режим који одговарају њиховој правној ситуацији и треба посветити пажњу, кад се пројектују и опремају овакве просторије, да се избегне, што је могуће више, било какав утисак да се борава у затворском окружењу.

Имиграциони притворски центри би требало да обезбеде смештај који, између осталог, нуди довољно животног простора у односу на број оних који ту бораве. НПМ указује да

Делиградска 16, 11000 Београд

Телефон: (011) 2068 -100 www.zastitnik.rs e-mail: zastitnik@zastitnik.rs

је ЦПТ унапредио пожељан стандард у затворским установама када су у питању ћелије за смештај од два до четири затвореника, додајући 4 m² по додатном затворенику на минимални животни простор од 6 m² у појединачној ћелији:

- 2 затвореника: барем 10 m² (6 m² + 4 m²) животног простора + санитарни чвор
- 3 затвореника: барем 14 m² (6 m² + 8 m²) животног простора + санитарни чвор
- 4 затвореника: барем 18 m² (6 m² + 12 m²) животног простора + санитарни чвор

Другим речима, било би пожељно да се у ћелији од 8 до 9 m² не смешта више од једног затвореника, а у ћелији од 12 m² не више од два затвореника.¹

Након посете установи сличне намене у Републици Грчкој,² ЦПТ је указао грчким властима на потребу да драстично смање ниво попуњености смештајних капацитета и да ревидирају званичан капацитет тако да нуди најмање 4 m² простора по притвореном у вишекреветном смештају.³

Даље, звона са алармом би требало поставити у свим притворским просторијама у којима особље није стално присутно, а сва притворена лица требају имати једноставан приступ санитарном чвору, укључујући ноћу и приступ простору који се може закључати у којем могу чувати личне ствари. Све вишекреветне собе требају бити опремљене столовима и столицама у довољном броју у односу на број притворених особа.

Када је у питању режим боравка, услови би требало да одражавају природу њиховог лишења слободе и требало би им бити ограничено кретање што је мање могуће. У принципу би требали имати слободан приступ простору за шетњу на отвореном током целог дана (тј. знатно више од једног часа дневно), а простори за шетњу на отвореном требају бити одговарајуће опремљени (клупе, наткривени делови, итд.). Што је дужи период током којег се лица задржавају, треба им понудити шири спектар активности. Имиграциони притворски центри би требали обухватити приступ дневной соби и радио/телевизији и новинама/часописима, као и другим одговарајућим начинима рекреације, библиотеци и верским просторијама.

Након посете још једној установи сличне намене у Републици Грчкој,⁴ ЦПТ је тражио од грчких власти, између осталог, да у спаваоницама буду смештене највише четири особе и да су опремљене столовима и столицама, те да свака особа има лични простор који се може закључати; развијање програма активности (образовних, рекреативних и професионалних), опремање најмање једне заједничке просторије за дружење, опремљене телевизором и играма и опремање мултиверске просторије.⁵

У погледу посета, претпоставка би требало да буде у корист отворених посета, собе за посете требају омогућити притвореним имигрантима да се састају у отвореним условима са породицом и пријатељима који их посећују, а окружење треба бити прилагођено деци (укључујући игралиште за децу). Притворени имигранти би требали имати приступ рачунарима заједно са VOIP технологијом за бесплатно телефонирање (*Voice over Internet Protocol*) или Skype-ом и приступ основним функцијама интернета.

¹ Стандарди ЦПТ: Животни простор по затворенику у затворским установама, ЦПТ/Инф (2015) 44, пар. 16. и 17.

² *Fylakio Pre-removal Centre*.

³ Извештај грчкој влади о посети Грчкој коју је обавио ЦПТ од 10. до 19. априла 2018. год, ЦПТ/Инф (2019) 4, пар. 107.

⁴ *Corinth Pre-departure Centre*.

⁵ Извештај грчкој влади о посети Грчкој коју је обавио ЦПТ од 14. до 23. априла 2015. год, ЦПТ/Инф (2016) 4, пар. 113.

Када је у питању одговарајућа здравствена заштита, као минимум лице са признатим квалификацијама медицинског техничара мора бити присутно на дневној основи у свим центрима за притворене нерегуларне мигранте. Такво лице би требало, посебно, обављати почетни медицински скрининг новопридошлих (посебно за преносиве болести, укључујући туберкулозу), примати захтеве за лекарски преглед, обезбеђивати набавку и поделу терапије, чувати медицинску документацију и надzirати опште хигијенске услове.

Молимо да имате у виду ове и друге стандарде и услове које би требало да испуњавају објекти за смештај странаца који су у поступку принудног удаљења, посебно у светлу посете ЦПТ Републици Србији која је најављена за ову годину.⁶ Подсећамо да је једини пут ЦПТ био у Прихватилишту за странце у Падинској Скели приликом посете нашој земљи 2004. године, након чега је констатовао недостатке у погледу услова и режима боравка, здравствене заштите и другог.⁷ За више захтева које ЦПТ очекује да буду испуњени упућујемо на Информативни документ ЦПТ: Имиграциони притвор.⁸

Такође, поред информација наведених у тексту изнад, молимо да нас обавестите да ли су почели са радом прихватилишта за странце у Пландишту и Димитровграду и ако нису из којих разлога нису почели са радом и када се очекује да ће се почети са смештањем странаца и у ова прихватилишта.

С поштовањем,

ЗАМЕНИЦА ЗАШТИТНИКА ГРАЂАНА

др Наташа Тањевић

⁶ <https://www.coe.int/en/web/cpt/-/council-of-europe-anti-torture-committee-announces-periodic-visits-to-eight-states-in-2020>.

⁷ Извештај Влади Србије и Црне Горе о посети Србији и Црној Гори коју је обавио ЦПТ од 16. до 28. септембра 2004. године, ЦПТ/Инф (2006) 18, пар. 61. - 80.

⁸ ЦПТ/Инф (2017) 3, доступан на: <https://rm.coe.int/168070751d>.

Делиградска 16, 11000 Београд

Телефон: (011) 2068 -100 www.zastitnik.rs e-mail: zastitnik@zastitnik.rs